

Magyar Idézetek Könyve. Officina Nova, Budapest, 1991., 1997. 254 p.

Szerkesztő: Erki Edit

Részlet

SZERELEM

[...]

Normális személyiség csak úgy tenyészthető ki, ha élvezeteit és örömeit szigorú normákhoz kötik. Ezek a normák olykor ellentétben állnak az ember eredendő hajlamaival és ösztöneivel, és ezért csak szívós munkával juttathatók érvényre. Bizonyos korok és intézmények még a fajfenntartás ösztönét is alávetnék ideológiai fogantatású előírásoknak, melyek megszabják, hogy mely feltételek mellett és milyen módon, mely szervek milyen érintkezése folytán élhető ki mérsékeltebb önváddal ez a különben bűnös ösztön. Bizonyos korokban az élvezet öröm minden fajtájára a gyanú árnya hullt.

Eörsi István: Az ötlábú bárány

[...]

*HATALOM
ÉS ERKÖLCS*

[...]

A normális ember legtorzabb tulajdonsága a kritikátlan törvénytisztelet. Akinek földünk olyan részére sikerült születnie, ahol a törvények viszonylag rövid idő alatt többször is gyökeresen átalakultak, annak rendkívüli lelki elszegényedést kell magára vállalnia ahhoz, hogy változó rendszerüket változatlan helyeslésének glóriájával övezzék. Márpedig minden társadalom arra törekszik, hogy törvényei természeti törvényekként hassanak. Amikor például törvények írják elő az állampolgárok meghatározott csoportjának faji, nemzeti vagy osztályszempontból történő degradálását, esetleg deportálását és kiirtását, akkor a törvény a szóban forgó embercsoportot alacsonyabb rendűnek tünteti fel. A törvénytisztelet ilyenkor e csoport üldözésének, esetleg kiirtásának elfogadását, olykor aktív művelését írja elő. Később, amikor más törvények esetleg más embercsoportokat sújtanak, a normális ember minden nehézség nélkül át tud állni, mert nem kell változtatnia alapvető beállítottságán, a kritikátlanságon. A törvénytiszteletnek ez a fajtája a köznapi élet kevésbé végletes megnyilatkozásaiban is kimutatja roncsoló hatalmát. A törvények ugyanis minden társadalomban a fennálló egyenlőtlenségeket szentesítik, többnyire jó okkal.

Eörsi István: Az ötlábú bárány

A presztízs fontosabb a teljesítménynél. Aki babért szerzett, azt babérkoszorúsnak kezelik, még ha díszének utolsó levelét is rég belefőzte már a babfőzelékébe. Aki viszont valamiért lecsúszott az elismerésről, és bekerült a sikertele-

HATALOM ÉS ERKÖLCS

nek skatulyájába, az bárhogy dörömből belülről, csak annyit ér el, mintha mélyre ásott koporsóból kéredzkedne ki.

Eörsi István: Tréfás kísérlet [\[...\]](#)